

یکشنبه 21 مهر 1398 - 13 صفر 1441 - 3 اکتبر 2019

تصویب لایحه کاپیتولاسیون توسط مجلس شورای ملی (1343 ش)

تصویب لایحه کاپیتولاسیون توسط مجلس، شاه‌ای ملی (1343 ش)، پس از آن که کابینه اسدالله علم، به دستور شاه، پیشنهاد آمریکا مبنی بر اعطای مصونیت قضایی به اتباع آمریکایی را به صورت یک لایحه قانونی در دولت تصویب کرد، این لایحه در نهایت در یک جلسه پر سر و صدای مجلس شورای ملی با نطق موافقین و مخالفین علی‌رغم رأی بالای مخالفان، به تصویب رسید. با تصویب این قانون، مستشاران نظامی آمریکا در ایران از مصونیت‌ها و معافیت‌های قضایی بهره‌مند شدند. این مصوبه که به صورت قانونی، سند اسارت ملت و دولت ایران را به دست آمریکا امضا می‌نمود، در حقیقت، روح و جان انقلاب شاه و آمریکا بود که اینک برملا می‌گردد. تصویب این لایحه در مطبوعات اعلام نشد ولی پس از مدتی که از تصویب آن گذشت، حضرت امام خمینی (ره) از آن مطلع شدند. با آگاهی امام از مفاد این مصوبه، ایشان با درایت و دوراندیشی خاص خود، در سخنرانی رسواگرانه‌ای، عواقب شوم این لایحه را مطرح ساخته و از دولت خواستند که آن را ملغی نماید. رهبر نهضت در این سخنرانی طوفان‌زا، نفوذ آمریکا را به همه اعلام خطر کردند و فرمودند: "امروز تمام گرفتاری ما از آمریکا و اسرائیل است" به دنبال این سخنرانی، اعلامیه امام نیز در تیراژ بسیار زیاد و در سطح گسترده‌ای با شیوه‌ای ابتکاری در یک زمان پخش گردید. امام در این اعلامیه، تصویب کاپیتولاسیون را اقرار به مستعمره بودن ایران نامیدند و رای ننگین مجلسین را مخالف اسلام و قرآن شمردند. این سخنرانی امام در چهارم آبان 1343 و نیز صدور اعلامیه توسط آن حضرت، به رژیم بسیارگران آمد و پس از چند روز در زمان دولت حسنعلی منصور، حضرت امام را در سیزدهم آبان 1343 به ترکیه تبعید کردند. این قانون خفت بار و ننگین سرانجام با پیروزی انقلاب اسلامی برای همیشه لغو شد.

درگذشت هکبا، ال‌عابا "کریم خان زند" مؤسس و فرمان‌روای سلسله‌ای (1193 ق)، کریم خان زند، مؤسس خاندان پادشاهی زند، در 1119 ق در نزدیکی ملایر به دنیا آمد. نادرشاه افشار برای تضعیف خاندان زند و قبایل آن‌ها، ایشان را به دره‌ای گز کوچ داد و برخی از آن‌ها از جمله کریم خان را به خدمت سپاه خود درآورد. کریم خان رشادت فراوانی در جنگ‌ها از خود نشان داد و در جنگ هند، مورد توجه نادر قرار گرفت. کار کریم خان کم کم بالا گرفت و قصد برگرداندن خاندان افشاریه را داشت. این کار مدتی به طول نیانجامید و جنگ‌های متعددی روی داد که با پیروزی کریم به پایان رسید. وی در 1163 ق به تخت قدرت تکیه زد و خود را وکیل الرعایا نامید. کریم خان به سادگی زندگی می‌کرد و به امنیت مردم و علم و دانش اهمیت می‌داد. وی سرانجام در 74 سالگی درگذشت و در شیراز به خاک سپرده شد. مسجد، بازار و حمام وکیل از جمله آثار دوره‌ای اوست.

مرگ "نیکولا دومالبرانش"، عالم علم الهی، فیلسوف شهیر فرانسیسی (1715 م) نیکولا دو مالبرانش فیلسوف فرانسوی در 6 اگوست 1638 م در فرانسه به دنیا آمد. وی پس از اتمام تحصیلات خود در رشته علوم الهی به صنف کنشیشان درآمد و چون از عقاید رنه دکارت آگاه شد از پیروان وی گردید. مالبرانش با پیروی از فلسفه دکارت، این فلسفه را به نحوی که با عقاید مسیحیت کاتولیک موافق باشد، تکمیل کرد و خود در این فلسفه صاحب نظر شد. فلسفه مالبرانش در داخل فلسفه دکارت به فلسفه اصالت اتفاق یا مقارنه معروف است و مقصود از آن به طور کلی این است که ذهن و جسم در یک‌دیگر تأثیری ندارند و حتی خود اجسام در یک‌دیگر و خود اذهان نیز در یک‌دیگر تأثیری ندارند. او معتقد بود که علت اصلی خداست و آن‌چه در دنیا به ظاهر علت و معلول می‌نماید، در حقیقت مقارنه و تصادف است. هر تغییر در اجسام و امور ذهنی و معنوی، مستقیماً از خداست چرا که هر جسمی که در حال سکون است نمی‌تواند خود محرک باشد. هم‌چنین همه نظم و ترتیبی که در دستگاه خلقت دیده می‌شود و همه قوانین علمی و طبیعی، بیان نظم و اراده الهی است. مالبرانش هیچ علتی را به جز خدا قبول ندارد و اراده بشر را بی‌فایده می‌داند. وی می‌گوید: "هیچ چیز بدون اراده خداوند انجام‌رسان نیست." مالبرانش بعدها به افکار افلاطون نیز معتقد شد به طوری که او را افلاطونی - مسیحی می‌نامیدند. مالبرانش، مشاهده را مقدمه ایمان قلمداد می‌کرد و بر این اعتقاد بود که قبل از مشاهده یک چیز، نباید به آن ایمان آورد، اما هنگامی که مشاهدات فرد، عقل او را به سوی حقیقت، رهنمون گشت، نباید در ایمان تزلزل داشت. به عبارت دیگر، عقل ما نتیجه معقول مشاهدات حواس ماست و همین عقل، رساننده ما به این حقیقت است که همه مخلوقات در خداوند وحدت می‌یابند. از این جا معلوم می‌شود که عقل، رهنمای ما به قبول ایمان و ایمان راه وصول و درک خداوند است. آثار مالبرانش از نظر روشنی و شیوایی، از آثار مهم ادبی قرن هفدهم میلادی است که کتاب تفکرات مسیحی، گفتگوی فیلسوف مسیحی با فیلسوف چینی درباره وجود خدا و گفتگوهای درباره مابعدالطبیعه و دین از آن جمله‌اند. نیکولا مالبرانش سرانجام در 13 اکتبر 1715 م در هفتاد و هفت سالگی درگذشت.

تصرف سبب می‌باشد، تاریخچه، "بابا" توسط که، هشت، هخامنشی، (539 سال قبل از میلاد) کوروش هخامنشی، مؤسس سلسله پادشاهی هخامنشیان، از سالیان قبل، در ناحیه انشان در شرق شوشتر و حوالی رود کارون (در خوزستان فعلی) دولت کوچکی داشت و می‌خواست همه آریایی‌ها را با هم متحد سازد. از این‌رو با مخالفان خود به جنگ برخاست و بر متصرفات خود افزود. کوروش پس از فتوحاتی در شرق ایران و افزایش دادن حدود سرزمین ایران باستان، به فکر تسخیر بابل قدیم افتاد. در این زمان، علی‌رغم اینکه پادشاه بابل، پیش از آن با کوروش پیمان اتحاد بسته بود، اما کوروش اعتمادی به دوستی او نداشت. از آن طرف، در بابل فساد اخلاق و ظلم و ستم، رواج فراوان داشت و مردم بابل به اسیرانی که از ممالک اطراف گرفته بودند ظلم زیادی می‌کردند. چون موجبات سقوط بابل از هر جهت فراهم بود، کوروش در بهار سال 539 قبل از میلاد از رود دجله گذشت و برای آنکه از سد بزرگی که در شمال بابل بین رود دجله و فرات ساخته بودند، بگذرد، فرمان داد تا مسیر فرات را تغییر دادند و از آن عبور کردند. کوروش پس از آن به سوی بابل تاخت و پس از جنگی کوتاه، این شهر را در سیزدهم اکتبر 539 ق.م به تصرف خود درآورد. کوروش سپس با جلال و شکوه وارد بابل شد و فردای آن روز، در همان شهر تاج‌گذاری کرد.

مرگ "هف‌گه‌سنه" نه‌سنده ه فیلسوف، اتجاع، فرانسه (1882م) ژوزف آرتور کنت دو گوبینو نویسنده و فیلسوف فرانسوی در 14 ژوئیه 1816م در نزدیکی پاریس به دنیا آمد و تحصیلات خود را در فرانسه، آلمان و سوئیس پشت سر نهاد. وی در این زمان به روزنامه‌نگاری و نیز نگارش رمان‌ها، پرماجرا پرداخت و پس از انتشار آثاری از خود، شهرت یافت. گوبینو هم‌چنین ضمن علاقه به ادبیات و صنایع آلمان، با شیفتگی تمام به این نتیجه رسید که اقوام آریایی، در قدرت، جمال و هوش، سرآمد دیگرانند، پس باید آنها را برتر از سایر نژادهای بشر دانست. گوبینو برای خود رسالتی الهی قائل بود، اما چون در کشور خودش، به او اعتنایی نکردند به آلمان رفت و به اثبات برتری آلمان‌ها بر اقوام دیگر پرداخت. او اندیشه‌ها را در کتابی به نام مقاله درباره نابرابری نژادهای انسان، در چهار جلد بیان داشت. این کتاب، در سال‌های بعد به شعله‌های برتری نژاد آریایی در آلمان بسیار دامن زد و ده‌ها سال پس از مرگ گوبینو، به عنوان یکی از الگوهای آدولف هیتلر رهبر آلمان نازی درآمد. به نظر گوبینو، مسئله نژادی نه تنها بر همه مسائل دیگر تاریخ برتری دارد، بلکه محور اصلی آن به شمار می‌آید. گوناگونی نژادها که ملت‌ها را می‌سازد، خود مبنای سرنوشت مختلف این ملت‌هاست. گوبینو که به نژاد قوی و ضعیف معتقد است، انحطاط نژادهای قوی را بر اثر اختلاط با ملت‌های ضعیفی می‌داند که در جنگ مغلوبشان گشته‌اند. گوبینو در این راستا، منظومه بلند آمادیس را در سه جلد و شامل دو هزار بیت سرود. این منظومه بلند و استعاری، فرضیه نژادی شاعر را عرضه می‌کند. آمادیس مظهر نژاد سفید، خاصه آریایی‌هاست که با دشمنان تمدن می‌جنگد. با این حال گوبینو در کنار این امور، به کارهای سیاسی و علمی نیز مشغول بود و پس از آنکه به سمت دبیر اول و سپس وزیر مختار فرانسه در دربار ایران منصوب شد، زبان‌های شرقی از جمله فارسی، عربی و نیز خطوط میخی را فرا گرفت. او ضمن حضور در میان مردم، با عقاید، آداب، رسوم، تاریخ، مذهب و متون فکری طبقات مختلف مردم آشنا گردید. گوبینو در این زمینه، به تالیف آثاری پرداخت که کتب سه سال در آسیا، تاریخ ایران و ادیان و فلسفه‌ها را شامل می‌شود. نتیجه این حضور و دقت در متن جامعه است. ژوزف آرتور دو گوبینو سرانجام پس از 66 سال زندگی در سیزدهم اکتبر 1882م درگذشت.